

บทความวิชาการ Hot Issue

(กรกฎาคม 2559)

แนวโน้มและโอกาสการส่งออกไทยในตลาดโลก

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ <http://www.parliament.go.th>

แนวโน้มและโอกาสการส่งออกไทยในตลาดโลก

นางรติมา คชนันท์

วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

ที่ผ่านมา ภาคการส่งออก นับว่าเป็นภาคที่สำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกสินค้าภาคอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็น พลังงาน ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ แต่อย่างไรก็ดี เนื่องจากสถานการณ์การค้าโลก ไม่ว่าจะเป็นภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัว ราคาน้ำมันที่ลดลงกระทบมูลค่าส่งออกสินค้าที่เกี่ยวข้องกับน้ำมัน กอปรกับกำลังซื้อของประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน รวมถึงราคาสินค้าเกษตรโลกอยู่ในระดับต่ำ ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกทั้งของโลกและของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้การส่งออกโดยรวมในช่วงที่ผ่านมาเกิดการหดตัว ดังนั้น เพื่อเป็นการตั้งรับกับสถานการณ์ของความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก บวกกับปัจจัยต่าง ๆ ภายในประเทศเอง ประเทศไทยจำเป็นต้องตามติดสถานการณ์และแนวโน้มการค้าโลก รวมถึงการร่วมมือกันจากทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้ตระหนักถึงปัญหา และช่วยกันเร่งแก้ไขปัญหาและเร่งกระบวนการปฏิรูปภาคการส่งออก ให้ภาคการส่งออกไทยสามารถกลับมาเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยได้ในระยะต่อไป โดยบทความนี้จะกล่าวถึงสถิติและแนวโน้มการส่งออกสินค้าของโลกและ ไทยล่าสุด เพื่อให้เห็นว่าสินค้าอะไรบ้างที่มีมูลค่าการส่งออกสูง รวมถึง ประเทศที่เป็นผู้นำและประสบความสำเร็จด้านการส่งออก เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นถึงแนวโน้มและโอกาสทางการค้าโลก และสนับสนุนส่งเสริมการส่งออกสินค้านั้นเป็นอันดับต้น ๆ โดยอาจนำมาใช้เป็นตัวนำในการพัฒนาภาคการส่งออกของไทยให้กลับมาเข้มแข็ง

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาจากแนวโน้มและโอกาสทางการค้าโลกในปัจจุบันนี้ จะพบว่าการส่งออกของเศรษฐกิจโลกโดยภาพรวมในตอนนี้อยู่ในภาวะชะลอตัวและมีความผันผวนอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2015 การส่งออกโลกมีมูลค่า \$16.329 ล้านล้าน ลดลง ร้อยละ 0.4 จากปี 2011 ซึ่งเมื่อดูจากสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงสุด 20 อันดับแรกของโลก ปี 2015 (ตาราง 1) พบว่า สินค้าที่มีมูลค่าสูงส่วนมากเป็นสินค้าอุตสาหกรรมประเภท พลังงาน ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และ จิวเวลรี่ โดยสินค้าที่มียอดโตเร็วสุด จากปี 2011 ถึง 2015 เป็นสินค้าจำพวก Blood fraction รวมถึง Antisera โดยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 41.9 รองลงมาเป็นอุปกรณ์ระบบโทรศัพท์รวมถึงสมาร์ตโฟน ซึ่งเพิ่มขึ้น ร้อยละ 34.7 ขณะที่เมื่อดูจากประเทศที่เป็นผู้นำด้านการส่งออกซึ่งมียอดการส่งออกสูงสุด 20 อันดับแรกของโลก ปี 2015 ในตาราง 2 จะพบว่า จีน อเมริกา และเยอรมัน ยังคงเป็นผู้นำด้านการส่งออก โดยที่ในส่วนของประเทศไทยนั้นอยู่ในลำดับที่ 21 แต่อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าสินค้าไทยจะไม่ได้ติด 1 ใน 10 อันดับของประเทศที่เป็นผู้นำการส่งออก แต่ก็ยังถือว่ามีศักยภาพด้านการส่งออกที่ดีกว่าประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศในอาเซียน โดยเมื่อเทียบกับกลุ่มอาเซียนด้วยกันแล้วจะพบว่าสินค้าที่ไทยมีมูลค่าการส่งออกสูงอันดับต้น ๆ เป็นสินค้าภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก นอกจากนั้น เมื่อดูจากมูลค่าการส่งออกของแต่ละประเทศแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่ามีเพียงแค่ 5 ประเทศเท่านั้นที่มีมูลค่าการส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นนับตั้งแต่ 2011 ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์

(ร้อยละ 24.3) จีน (ร้อยละ 20.2) ฮังกง (ร้อยละ 9.4) เม็กซิโก (ร้อยละ 9) และสหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 1.5)
(Daniel Workman, 2016)

ตาราง 1 แสดง สินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงสุด 20 อันดับแรกของโลก ปี 2015

Rank	Product Name	2015 Export Sales	Change from 2011
1.	Crude oil	\$786.3 billion	Down -50.3%
2.	Cars	\$672.9 billion	Up 5.5%
3.	Processed petroleum oils	\$605.9 billion	Down -36.5%
4.	Phone system devices	\$532.2 billion	Up 34.7%
5.	Integrated circuits/microassemblies	\$516.7 billion	Up 23.6%
6.	Automobile parts/accessories	\$349.2 billion	Up 2.3%
7.	Medication mixes in dosage	\$322.1 billion	Down -0.6%
8.	Computers, optical readers	\$320.4 billion	Down -4.7%
9.	Gold (unwrought)	\$297.1 billion	Up 31.8%
10.	Petroleum gases	\$250.2 billion	Down -39%
11.	Blood fractions (including antisera)	\$127.6 billion	Up 41.9%
12.	Aircraft, spacecraft	\$122.4 billion	Up 27.5%
13.	Computer parts, accessories	\$121.3 billion	Down -9.4%
14.	Diamonds (unmounted/unset)	\$121.1 billion	Down -21.3%
15.	Trucks	\$113.4 billion	Down -0.7%
16.	Insulated wire/cable	\$112.4 billion	Up 7%
17.	Solar power diodes/semi-conductors	\$112 billion	Down -15.3%
18.	Electro-medical equip (e.g. xrays)	\$107.7 billion	Up 12.5%
19.	Jewelry	\$97.7 billion	Up 18.4%
20.	Printing machinery	\$93.8 billion	Down -20.3%

<http://www.worldstopexports.com/worlds-top-exports-products-countries/>

ตาราง 2 ประเทศที่เป็นผู้นำด้านการส่งออก 10 อันดับแรกของโลก ปี 2015

Rank	Country	2015 Export Sales	Change from 2011
1.	China	\$2.282 trillion	Up 20.2%
2.	United States	\$1.504 trillion	Up 1.5%
3.	Germany	\$1.331 trillion	Down -10.2%
4.	Japan	\$625 billion	Down -24.1%
5.	Netherlands	\$567.7 billion	Down -15%
6.	South Korea	\$526.9 billion	Down -5.1%
7.	France	\$506.1 billion	Down -15.2%
8.	Hong Kong	\$498.6 billion	Up 9.4%
9.	United Kingdom	\$465.9 billion	Down -9.9%
10.	Italy	\$458.8 billion	Down -12.3%
11.	Canada	\$407.1 billion	Down -9.6%
12.	Belgium	\$400.2 billion	Down -15.9%
13.	Mexico	\$380.7 billion	Up 9%
14.	Singapore	\$346.8 billion	Down -15.3%
15.	Russia	\$333.5 billion	Down -35.5%
16.	Switzerland	\$292 billion	Up 24.3%
17.	Taiwan	\$280 billion	Down -9.4%
18.	Spain	\$278.1 billion	Down -6.7%
19.	India	\$264.4 billion	Down -12.3%
20.	Saudi Arabia	\$213.4 billion	Down -40.4%

<http://www.worldstopexports.com/worlds-top-exports-products-countries/>

ขณะที่ภาคการส่งออกของไทยนั้น นับว่ามีบทบาทสำคัญมากต่อการเติบโตของเศรษฐกิจไทย ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากการเปิดเผยของกระทรวงพาณิชย์เกี่ยวกับภาวะการค้าระหว่างประเทศของไทยประจำเดือนมีนาคม 2559 พบว่า การส่งออกของไทยเดือนมีนาคม 2559 ขยายตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 2 จากการขยายตัวของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม โดยเฉพาะรถยนต์ เครื่องจักรกล และทองคำ อีกทั้งการส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรหลายรายการมีแนวโน้มการส่งออกที่ดีจากการขยายตัวในด้านปริมาณ แต่ยังคงเผชิญกับปัจจัยราคาที่ยังไม่ฟื้นตัว ทำให้ด้านมูลค่าขยายตัวต่ำกว่าปริมาณส่งออกที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ยังคงต้องติดตามสถานการณ์การค้าโลกที่ยังคงผันผวนอย่างใกล้ชิดจากสถานการณ์การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ยังอยู่ในระดับต่ำและความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน (ฐานเศรษฐกิจ, 2559)

ทั้งนี้ สินค้าที่มีมูลค่าส่งออกสูงของไทยอันดับต้น ๆ (ตาราง 3) ส่วนใหญ่จะเน้นไปทางภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ พลังงาน ซึ่งนับว่าเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญและมีมูลค่าสูงในตลาดโลกดังที่แสดงข้างต้น อีกทั้งสินค้าในกลุ่มเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็น ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ หรือจิวเวลรี่ ยังเป็นกลุ่มสินค้าที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการส่งออกติดอันดับ TOP 10 ของโลก ดังตาราง 4 ซึ่งนับวันจะมีแนวโน้มโตขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชน ควรจะหันมาร่วมมือกันในการเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มสินค้าเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ประสิทธิภาพแรงงาน การนำนวัตกรรมมาใช้เป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ แทนที่ปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ จากที่ไทยมีจุดเด่นด้านแรงงานที่มีคุณภาพและราคาไม่สูง ผนวกกับมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตมากขึ้น อย่างไรก็ตามในอนาคตไทยคงไม่สามารถใช้จุดแข็งนี้สนับสนุนให้เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากไทยไม่มีทรัพยากรธรรมชาติที่มากพอจนใช้ได้ไม่มีวันหมดอีกทั้งค่าแรงงานที่เพิ่มขึ้น (อภิยุทธ์ อำนวยกาญจนสิน, 2559)

ตาราง 3 สินค้าส่งออกสำคัญของไทย 10 อันดับแรก เรียงตามมูลค่าการส่งออก ปี 2015

Code	Product label	Exported value in 2015 (USD thousand)
8471	AUTOMATIC DATA PROCESSING MACHINES;OPTICAL READER, ETC	11,413,334
8703	CARS (INCL. STATION WAGON)	9,393,553
8704	TRUCKS, MOTOR VEHICLES FOR THE TRANSPORT OF GOODS	8,160,119
8542	ELECTRONIC INTEGRATED CIRCUITS AND MICROASSEMBLIES	7,610,633
2710	PETROLEUM OILS, NOT CRUDE	6,809,862
8708	PARTS & ACCESS OF MOTOR VEHICLES	6,729,702
4001	NATURAL RUBBER,BALATA,GUTTA-PERCHA ETC	4,976,693
1006	RICE	4,544,023
8415	AIR CONDITIONING MACHINES, WITH MOTOR-DRIVEN ELEMENTS	4,525,88
7108	GOLD UNWROUGHT OR IN SEMI-MANUF FORMS	3,737,698

Sources: ITC calculations based on The customs department of the kingdom of Thailand statistics since January, 2015.

ITC calculations based on UN COMTRADE statistics until January, 2015

ตาราง 4 สินค้าส่งออกสำคัญของโลกที่ไทยมีมูลค่าการส่งออกสูงสุด TOP 10 โลก

Product	Rank	Exported Value in 2015 (USD thousand)
1. Trucks, motor vehicles for the transport of goods (8704)	5	8,160,119
2. Automatic data processing machines; optical reader, etc (8471)	7	11,413,334
3. Parts&aces of computers & office machines (8473)	9	3,325,296
4. Articles of jewellery & parts thereof (7113)	10	3,641,148

สรุปและอ้างอิงจาก International trade statistics, 2015

แม้ว่าในภาพรวมเศรษฐกิจโลกยังมีความผันผวนและความไม่แน่นอน ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก ในวงกว้างรวมถึงประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดี จากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ในช่วงสิ้นปี 2558 นับว่ายังช่วยประคับประคองภาคส่งออก ของไทยอยู่ โดยเฉพาะการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา สปป.ลาว สหภาพเมียนมาร์ และ เวียดนาม) ซึ่งมีกำลังซื้อเพิ่มมากขึ้นจากการเพิ่มจำนวนของผู้บริโภคที่มีระดับรายได้ปานกลาง และจากการ ลดภาษีนำเข้าสินค้าหลายรายการ (กระทรวงการคลัง, 2559) โดยการส่งออกสินค้าไทยไปยังกลุ่มภูมิภาค CLMV ที่ผ่านมายังคงมีอัตราการเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากข้างต้น อาจสรุปได้ว่าภาคการส่งออกของไทยนั้นยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดีอยู่ ถึงแม้ว่าในปัจจุบัน จะมีการหดตัวบ้างจากผลกระทบโดยตรงจากภาวะความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก แต่อย่างไรก็ดี ประเทศไทยก็ยังมีแนวโน้มการส่งออกที่ดีกว่าอีกหลายประเทศในแถบอาเซียน โดยเฉพาะการส่งออกสินค้า ภาคอุตสาหกรรมซึ่งทำรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก อีกทั้งสินค้าส่งออกสำคัญที่มีมูลค่าสูงของโลก หลายตัว ไทยมีมูลค่าการส่งออกติด 1 ใน 10 ของโลก ไม่ว่าจะเป็นสินค้าอุตสาหกรรมประเภทไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ หรือ อุตสาหกรรมกลุ่มยานยนต์ ล้วนแล้วแต่เป็นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกและได้รับความ ต้องการจากตลาดโลกสูง ดังนั้น เพื่อให้ภาคการส่งออกไทยกลับมาเข้มแข็งขึ้น ทุกภาคส่วนจึงควร ช่วยกันสนับสนุนส่งเสริมสินค้าในภาคอุตสาหกรรมดังกล่าว ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและขับเคลื่อนเศรษฐกิจ รวมถึง พัฒนาแรงงานฝีมือที่หลากหลาย อีกทั้ง ภายใต้ปัจจัยกดดันหลายด้านดังกล่าว ผู้ประกอบการไทย ควรติดตามสถานการณ์เศรษฐกิจโลกอย่างใกล้ชิด พร้อมเตรียมรับมือด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยง

ขณะเดียวกัน ควรหันมาให้ความสำคัญกับรายได้ที่มาจากบริการและการขยายตลาดไปยังกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่ม CLMV (กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม) ที่ไทยดูเหมือนจะมีศักยภาพที่ได้เปรียบทางการค้าอยู่ โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ของไทยซึ่งมีที่ตั้งเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งความเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคในการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงการคลัง. (ม.ป.ป.). EXIM BANK พร้อมสนับสนุนภาคส่งออกปี 59 ขยายตัว ท่ามกลางปัจจัย
ท้าทายและโอกาสในตลาดโลก. สืบค้น 10 มิถุนายน 2559 จาก [http://www.thaigov.go.th/
index.php/th/news/](http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news/)

ประภาพร สุขเกษม. (มีนาคม 2559). สถานการณ์การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม เดือนมีนาคมและ
ไตรมาส 1 ปี 2559. สืบค้น 10 มิถุนายน 2559 จาก [http://www.oie.go.th/sites/default/files/
attachments/article/industrialexportsituation-formar2016.pdf](http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/industrialexportsituation-formar2016.pdf)

รายงานภาวะส่งออกเดือนม.ค.59. (25 กุมภาพันธ์ 2559). **ฐานเศรษฐกิจออนไลน์**. สืบค้น 5 มิถุนายน 2559
จาก <http://www.thansettakij.com/2016/02/25/33463>

ส่งออกไทยเดือนมี.ค.ขยายตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 2. (25 เมษายน 2559). **ฐานเศรษฐกิจออนไลน์**. สืบค้น 7
มิถุนายน 2559 จาก <http://www.thansettakij.com/2016/04/25/47712>

อภิยุทธ์ อำนวยกาญจนสิน. (2558). **ขีดแข่งขัน “WEF 2016” ประเทศไทย มีอะไรที่ผู้ประกอบการไทยควรรู้**.
สืบค้น 7 มิถุนายน 2559 จาก [http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/
article/capabilities_wef2016.pdf](http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/capabilities_wef2016.pdf)

ภาษาต่างประเทศ

Daniel Workman. (2016, June 24). **World's Top Exports Report Card for Products and
Countries**. Retrieved June 11, 2016 from [http://www.worldstopexports.com /worlds-
top- exports- products-countries/](http://www.worldstopexports.com/worlds-top-exports-products-countries/)

International tradestatistics 2015. Retrieved June 11, 2016 from [http://www.intracen.org
/itc/market-info-tools/ statistics-export-product-country/](http://www.intracen.org/itc/market-info-tools/statistics-export-product-country/)